

EIN DEUTSCHES REQUIEM

20
NOVEMBER
2010

Mededelingen:

- In deze nieuwsbrief vindt u een brief die door Dorus Wubbels (goede doel) naar ons toegezonden is.
- Voor de mensen die zich hebben opgegeven voor het Kerstconcertje van 20 december, willen we op maandag 14 december om 18.45 uur beginnen om de liederen door te nemen.
- Huiswerk voor na de Kerstvakantie is: Bijhouden wat is behandeld. Daarna zal Chris per repetitie het huiswerk voor die week opgeven.
- Eerste repetitie na de Kerstvakantie is maandag 4 januari 2010.

Brief Dorus:

Beste zangers en begeleiders van projectkoor MUSA,
Mooie naam hebben jullie. Ook de naam van het nog op te richten koor **MUSA UTOPICA**: "Utopie" betekent "goede plek". Als die er niet is moeten we er realistisch dromend aan blijven werken. Onlangs vertelde Chris me dat jullie me willen helpen goed te doen in Nairobi. Chris en ik waren ooit klas- en buurtgenoten. Zoiets schept toch een blijvende band. Hij vroeg me of ik jullie iets over mezelf zou willen schrijven en over mijn activiteiten. Allereerst bedankt hoor! Wat fijn dat we zo elkaar kunnen helpen om goed te zijn!

Ik ben geboren in Musselkanaal op 30 april 1960. Na de lagere en middelbare school ben ik theologie gaan studeren bij de "Missionarissen van Mill Hill" en aan de "Universiteit voor Theologie en Pastoraat" in Heerlen (inmiddels opgegaan in de "Radboud Universiteit" van Nijmegen). Toen ik twee jaar stage kon lopen in Nairobi (1986-1988) werd me al gauw duidelijk dat ik nooit meer dezelfde zou zijn na mijn vriendschappelijke contacten met mensen die in krottenwijken wonen. In 1990 haalde ik mijn doctoraal in pastoraaltheologie. Mijn scriptie ging over hoe theologen denken over polygamie. In 1991 ben ik priester gewijd in de "St. Antonius Parochie" in Musselkanaal. Sindsdien heb ik mezelf verdienstelijk gemaakt als missiepater in Zaïre (tegenwoordig "Democratische Republiek van Kongo"), Brazilië, Nederland en sinds 2006 opnieuw in Kenia.

Ik begeleid hier een kleine dertig jongens uit vooral Kenia, Oeganda, Kameroen, India en de Filipijnen. Ze willen priester worden bij de "Missionarissen van Mill Hill". Ons team bestaat uit drie mensen en we hebben een goede band. Dat is belangrijk in dit werk. De jongens komen niet alleen uit andere werelddelen, maar zijn ook van een andere generatie. Ze studeren op "Tangaza College" (www.tangaza.org).

We wonen op de rand van "Kibera" - een van de grootste krottenwijken van Afrika. Er wonen daar minstens 700.000 mensen dicht op elkaar in huizen van leem en golfplaten. Ik kom daar bijna ieder weekend voor de zondagsvieringen in een van de geloofsgemeenschapjes van de "Christ the King Parish" (www.christ-kibera.com). Gelukkig kwam het Swahili, de nationale Afrikaanse taal, gauw terug (ondanks een fikse dosis Lingala in Zaïre en Portugees in Brazilië). Ik geniet van de mensen en blijf me er over verbazen dat ze met zo weinig zo tevreden kunnen zijn.

Verder studeer ik nog steeds graag. Ik heb in juni een Masters gehaald in "African Studies" in MIASMU, een van de afdelingen van Tangaza College. Deze scriptie ging over hoe Afrikaanse religieuzen, die armoede beloven maar in de ogen van de armen niet arm zijn, deze tegenstrijdigheid beleven.

De slogan van de "Missionarissen van Mill Hill" (www.millhillmissionaries.com) is "amare et servire" - beminnen en dienen. Hoewel we een paar prioriteiten hebben als organisatie (contacten met niet-christenen, interreligieuze dialoog, gerechtigheid en vrede, stadsapostolaat etc.) willen we vooral zijn waar de menselijke noden het hoogst zijn.

Vandaar dat ik in Nairobi graag en vaak kom bij een paar menslievende projecten. Ik ga elke donderdagmorgen voor in de mis bij de "Broeders van de Naastenliefde" (www.mcbrothers.org), beter bekend als de "Broeders van Moeder Teresa". Deze mannen doen veel goeds voor de uitgestoten en hebben in Kibera een informele school. Ook heb ik hartelijke contacten met "Kwetu Home for Peace" waarin straatjongens worden opgevangen, begeleid en herintegreerd (www.kwetuhome.org) en met "Rescue Dada" waarin hetzelfde gebeurt met straatmeisjes. (www.rescuedada.org).

In een land als Kenia vallen de verschillen zo op tussen arm en rijk - en voor de meeste mensen is het leven een bittere overlevingsstrijd. Als mensen uit Nederland me geld overmaken, gaat dit vooral naar de drie bovengenoemde projecten. Een missionaris kan weinig zonder achterban. Ik ben niet alleen in het verre Afrika omdat ik mijn werk graag doe, maar ook omdat ik hier mag zijn namens anderen.

Ik vind uiteraard geweldig fijn dat Stichting MUSA me wil helpen goed te doen. Laten we onvermoeibaar en daadwerkelijk blijven zingen voor een betere wereld. Wie zei dat nog maar, "uw rijk kome"?

Groeten van pater Dorus Wubbels mhm

Vervolg achtergronden van Ein deutsches Requiem **Ontstaan**

Brahms componeerde dit werk in een periode van 7 jaar, met tussenpozen van 1861 tot 1868. Het bestaat uit 7 delen. De volgorde waarin het werk ontstond was niet chronologisch: hij begon met deel 2 en voegde als laatste deel 5 toe. Toch is de structuur van het totaal symmetrisch: de delen 1 en 7, 2 en 6, 3 en 5 zijn muzikaal en/of thematisch verwant.

Uitvoerenden

Ein deutsches Requiem is geschreven voor groot koor (sopranen, altten, tenoren en bassen) en een flink orkest: violen, altviolen, celli, contrabassen, 2 fluiten, piccolo, 2 hobo's 2 klarinetten, 2 fagotten, 1 contrafagot, 4 hoorns, 2 trompetten, tuba, 3 trombones, pauken, twee harpen en zelfs een orgel (facultatief). Daarnaast soleert in deel 2 en 6 een bariton en in deel 5 een sopraan.

Het thema

Brahms maakt gebruik van teksten uit het Nieuwe Testament en de psalmen. Het werk wortelt in de Noord-Duitse protestantse traditie. De dood komt in diverse vormen aan de orde. In tegenstelling tot de katholieke missen en requiems, waarin de opstanding centraal staat, gaat het hier meer om degenen die achterblijven. Troost, hoop, zijn de universeel menselijke waarden die in diverse gedaanten voorkomen.

Muzikaal

Brahms is geen 'dramatisch' componist geweest. Hij schreef geen opera's en weinig thematische werken. Zijn grootste werken waren symfonieën, concerten en kamermuziek, alhoewel hij ook (naast dit Requiem) enkele andere vocale werken op zijn naam heeft. In zijn muzikale uitdrukking was hij een 'koele noorderling', in de Lutherse traditie. Toch kent dit Requiem momenten van grote dramatische kracht, en heeft Brahms op diverse punten de contrasten in de tekst met muzikale middelen dik onderstreept. Het maakt dat Ein deutsches Requiem beschouwd wordt als Brahms' mooiste, en meest indrukwekkende werk. De toon is overwegend donker, en de melodieën breed en statig. Dat maakt het werk geschikt voor opvoering in kerken. Er zijn diverse momenten van overweldigende muzikale schoonheid, zoals de drie grote fuga's waarmee de delen 2, 3 en 6 eindigen.

1. Seelig sind die da leid tragen (Matt. 5:4)

Seelig sind die da leid tragen, denn sie sollen getröstet werden.

Die mit tränen sähen werden mit Freude ernten. Sie gehen hin und weinen und tragen edlen Samen, Und kommen mit Freuden und bringen ihre Garben. Het eerste deel begint met een langzame, donkere inleiding van het orkest, waaruit - als uit het niets - het koor opkomt. De tekst "*Sie gehen hin ...*" wordt in een intermezzo gezongen op een aarzelend thema, maar ontwikkelt zich dan veel levendiger, om op de tekst "*.. und kommen mit Freuden ..*" bijna vrolijk te klinken. Het deel wordt afgesloten met een herhaling van "*Seelig sind ...*".

2. Denn alles Fleisch es ist wie Gras (Petr. 1:24)

Denn alles Fleisch es ist wie Gras und alle Herrlichkeit des Menschen ist wie des Grases Blumen.

Das Gras ist verdorret und die Blumen abgefallen. Aber des Herrn Wort bleibt in Ewigkeit

Het tweede deel is een van de meest dramatische delen van het requiem. De orkestrale inleiding kan welhaast luguber worden genoemd. Het is een marsachtig thema, merkwaardig genoeg in een $\frac{3}{4}$ maat. De tekst (eerste drie regels) bezingt het tijdelijke van het menselijk bestaan, een eerste maal zacht en aanvaardend, een tweede maal krachtig en opstandig, maar dan toch weer terugzakkend naar aanvaardend.

Als contrast volgt nu een veel lieflijker thema op de tekst:

So seid nun geduldig, lieben Brüder, bis auf die Zukunft des Herrn, Siehe ein Ackermann wartet auf die köstliche Frucht der Erde

Und ist geduldig darüber, bis er empfanget den Morgenregen und Abendregen, So seid geduldig.

Het eerste deel herhaalt zich ("*Denn alles Fleisch ...*"). Dan klinkt, met kracht: "*Aber des Herrn Wort bleibt in Ewigkeit!*". Dit is de inleiding op de eerste grote fuga, op de tekst:

Die Erlöseten des Herrn werden wiederkommen und gen Zion kommen mit jauchzen.

Freude, ewige Freude wird über ihrem Haupte sein; Freude und Wonne werden Sie ergreifen Und Schmerz und Seufzen wird weg müssen

De melodie is triomfantelijk, en in het orkest worden alle registers opengetrokken, met belangrijke partijen voor koperblazers en pauken. Een voorbeeld van de grote dramatische inzet van Brahms treft men aan bij de tekst "*Und Schmerz, und Seufzen ...*". Daar wordt de toon langzaam en aarzelend, maar men jaagt zich meteen weer op met een bijna schreeuwend: "*Wird weg, wird weg müssen!*". Let op de donderende pauken bij het volgende "*Die Erlöseten ...*".

Hierna sterft dit deel als het ware uit met overal uit het koor opdoemende fragmenten "*Ewige Freude*", zich nog eenmaal opwerkend tot een groots crescendo.

Stichting MUSA wenst u allen hele fijne feestdagen en een voorspoedig 2010. Tot 4 januari 2010.

Stichting MUSA correspondentieadres:

H.A.B. Kamerink
Antwoordnummer 13601
9580 WB MUSSELKANAAL
Tel.: 0599-354673/0620795033
Fax: 0599-852727
E-mail: kamerink17@ziggo.nl
www.stichtingmusa.eu
Rekeningnummer: 3017.26.086
BIC: RABONL2U
IBAN: NL72 RABO 0301 7260 86